

Trysil, 7. desember 2006

Høringskommentar til budsjettet for 2007 fra Trysilfjell Hytteeierforening

Kommentarer er også avgitt muntlig i møte mellom Trysil Kommune, Trysilfjell Hytteeier Forening og Fageråsen Hytteeier Forening den 27.11.2006

Tilstede fra TK : Ordfører Ole Martin Norderhaug (OMN)
Rådmann Kristian Trængereid (KT)

THF : Styreleder Halvor Stormoen (HS)
Sekretær Walter Oord (WO)

FHF : Styreleder Kjell Brenden (KB)
Nestleder Oddbjørn Roverudsæter (OR)

Hytteeierforeningene tar til etterretning at man i denne omgang har fattet en kommunal beslutning om eiendomsskatt i hele kommunen, men uten å øke skatteinntekten fra de nåværende 14 mill.

På begge sider av fjellet har hytteeierforeningene ergret seg kolossalt over at man i Trysil hele tiden snakker om "turistene" og dermed putter alle som ikke er fastboende i Trysil i én bås. Hytteeierne er langsiktige investorer i familieanlegg, og en slags beboere, og ønsker seg annen omtale og behandling enn mer eller mindre tilfeldige turister som "stikker innom". Hytteeierne er "hyttetryslinger", uten stemmerett.

Eiendomsskatten går uavkortet i kommunekassen og hyttefolket får ikke noe tilbake for den. Alt, fra veier samt vedlikehold av disse, snømåking, søppelhåndtering, osv., betales av hytteeierne selv. Vi har ikke sett noen troverdig dokumentasjon på hva hytteeierne genererer av andre ikke betalt kostnader i kommunen.

THF og FHF understreker at hytteeierne, men like fullt også fastboende tryslinger, er interesserte i hvordan eiendomsskatten skal ilegges og beregnes på en mest mulig rettferdig måte.

Også forholdet mellom de reelle kostnadene som hver grunneier genererer og skattebeløpets størrelse, er et ømt punkt. Forskjellen mellom fastboende og en hvilken som helst hytteeier som kanskje oppholder seg i Trysil i sammenlagt 6-8 uker pr. år, fører også til skjevheter hvis man tenker på hva hver enkelt "belaster" de kommunale budsjettene med. Man kan trygt si at hytteeierne stort sett bare *betaler* for å være i Trysil uten å få noe igjen for denne "innsatsen". At Trysil ikke har muligheter til å eksistere uten hytteeierne, bare bekrefter at hytteeierne gjør opp for seg og vel så det. Vi er Utmarkslagets viktigste kunde, og genererer mange arbeidsplasser i lokalsamfunnet på mange sektorer.

Ordfører bekrefter at kommunen ikke kommer til å overta ansvar for veiene. I alle fremtidige og nåværende prosjekter er kostnadene allerede fra starten innbakt i selve prosjektet av utbygger.

At markedsprisene på hver eiendom til syvende og sist bestemmer eiendomsskatteberegningen, også gir uønskede bi-effekter, kan alle forstå. Hytteprisene har blitt hausset opp sammenlignet med de fleste eiendommene til fastboende. Dette er ikke alltid i den enkelte

hytteeiers interesse, om ikke et salg er i planen. Nå virker det negativt ved fastsettelse av eiendomsskatt, i andre tilfeller kan det gjøre generasjonsskifter vanskelige, i tillegg til alt for store årlige utgifter. Det er kommunens styring av kommuneplan og reguleringsplaner, hvor hyttestørrelser fastsettes, som er noe av årsaken. En ensidig turismestrategi drar prisene opp.

En viktig grunn kan for eksempel være den meget ulykksalige blandingen av private familiehytter og svære utleieenheter i fjellet. Dette tema opptok THF i begynnelsen av 90-åra. Det ble gang på gang lagt frem i hvert møte med utmarkslaget og/eller kommunen, men førte ikke til at kommunen satte foten ned. Tvert om, det var nok utbyggerne som dikterte utviklingen mens kommunen forholdt seg nokså passiv og stort sett nikket.

Som alle nå vet og innser, har dette ført til mange grelle eksempler. Særlig på sørsiden. Hytteeierne har store betenkeligheter hva angår virkningen som disse fakta har hatt, og fortsatt har, på miljøet i fjellet, og faktisk også kostnader for kommunen og det offentlige generert av turister som leier disse hyttene.

Det blir svært vanskelig å håndheve reglene man på den ene siden dikterer utbyggere/hytteeiere, mens man på den andre siden ikke overholder og respekterer regelverket selv. Renseanlegget innenfor bommen på sørsiden ble spesielt nevnt som en skamplett og et bevis på at kommunen ikke respekterer og håndhever egne regler. Et tankeløst stykke byggverk i strid med naturen og miljøet. Sågar skiltingen av anlegget er en skam for noe som skulle være et miljøanlegg.

Det er hytteeiernes mening, slik det kom frem under møtet, at eiendomsskatten skal være en inntekt til kommunen som gjenspeiler i størst mulig grad hva den enkelte belaster kommunen med. Ikke for å skape forskjellsbehandling men for å akseptere at vi i Trysil har fire grupper av "deltakere" som på hver sin måte drar nytte av kommunens tjenester.

Det er fullt ut mulig å differensiere mellom disse gruppene uten å forskjellsbehandle folk.

Målgruppene er:

- **Tryslinger**
- **Hyttetryslinger**
- **Gjestearbeidere**
- **Turister**

Hytteeierne mener det er svært tvilsomt, og ikke dokumentert, om eiendomsskatt er det rette virkemiddelet for å dekke inn gruppenes belastninger på det kommunale apparatet.

Ordfører og rådmann gjorde en gang til rede for hvorfor og hvordan man har landet på eiendomsskatten og måten man skal ilegge den.

THF/FHF på sin side bekrefter at det er ingen som protesterer mot å betale for det man belaster systemet, så lenge betalingen gjelder alle, men fremgangsmåten må være rettferdig og gjenspeile et forutsigbart system som ivaretar alles interesser og rettigheter.

Istedenfor å bruke begrepet eiendomsskatt, kan etter hytteeiernes mening

"samfunnsansvarsavgift" være en bedre og mer forståelig benevnelse hvor hver enkelt gruppe bidrar med sitt i forhold til servicegraden og behovet for bistand de mener å kunne forvente av kommunen.

THF/FHF bidrar gjerne med støtte og hjelp for et refusjonssystem hvor for eksempel helsekostnader avregnes med kommunen som vedkommende har som hjemmekommune.

Norges Hytteeier Forbund vil møte disse og andre relevante spørsmål i sitt virke og må også kunne bidra med sitt.

I neste års budsjett ligger det et forslag at promillesatsen kan senkes til 6 ‰ fra dagens 7‰. 18.000 eiendommer skal takseres innen juni 2007 og målet på å få inn 14 millioner kroner kan se rimelig greit ut i følge ordfører. Takserings- og innkrevingskostnader snakkes det ikke så mye om.

Hytteeierne mener dog at kommunen må ta seg tid til å utarbeide alternativene som nettopp beskrevet ovenfor og som vil føre til en mer rettferdig gjennomføring av systemet.

Departementet har åpnet for et bunnfradrag i et fast beløp.

Et bunnfradrag beregnet som en prosentsats ble blankt avvist av ordfører og rådmann mens THF og FHF mener at et bunnfradrag som et fast beløp kunne føre til at noen kunne slippe eiendomsskatten helt, all den tid man i Trysil kan forvente et stort sprik mellom verdifastsettelsen av de nevnte 18.000 enhetene. Fra bolighus og småhytter til 250.000 kroner til store utleiehytter til 20 millioner! THF/FHF mener det må fastsettes et bunnfradrag beregnet i prosent av verdien. Vi mener tilsvarende at det må være et kronedefinert tak på avgiften for hver eiendom.

THF/FHF mener at eiendomsskatten føyer seg inn i en rekke av tiltak som bryter med de overordnede mål man har satt seg i kommuneplanen, hvor både kommunens visjon og verdier er nedfelt. Disse er også gjentatt i kommunens økonomiplan. Man må ta det på skikkelig alvor å finne taktiske og operative tiltak som stemmer mer med disse overordnede målene.

Nå hører man til og med sterke rykter om ønske om boplikt også, mens folketallet fortsatt synker. Da må det være noe feil med taktiske og operative grep, siden visjoner, strategier og overordnede mål ser så bra ut.

****

Som en kreativ variant kan man ta med et foreløpig innspill fra Oslo Arbeiderparti, hvor de foreslår at en eventuell innføring av eiendomsskatt i Oslo ikke skal baseres på mer enn 60% av verditaksten og en promillesats på maks 3 ‰. Taket skal dog være maks 3.000 kroner pr eiendom!

I Sverige arbeider man for å avvikle ordningen, og innfører fra 2007 et tak på den andelen av eiendomsskatten som tilskrives tomteverdien.

****

Ordfører Norderhaug deltar i et utvalg som skal se på overføringssystemet til kommunene. THF/FHF vil mer enn gjerne bidra og komme med innspill som kan hjelpe i dette arbeid. Vi mener det er et riktigere tiltak å kjempe for endringer i overføringssystemet, enn å klage i media over belastningen som hytteeiere og turister angivelig påfører kommunen, og deretter la løsningen bli en eiendomsskatt som rammer skjevt.

****

Iflg. Ordfører og rådmann vil emnet ”turistskatt” bli utredet. Vi mener blant annet at en kommunal avgift i heiskortene og på overnatting ville være en mer målrettet løsning. På sommertid kunne noe tilsvarende være på fiskekort og overnatting.

****

Hytteeierne har protestert kraftig mot ”feieravgiften”. Å betale denne avgiften så lenge ingen hytteeier noen gang har sett en feier på taket sitt er en kraftig provokasjon og lovligheten vil bli undersøkt juridisk hvis ingenting skjer umiddelbart.

Ordføreren foreslår at denne saken skal fremmes som en egen sak. Eget brev er avsendt fra FHF på vegne av hytteeierne.

****

TK lovet å følge opp hytteeierne med tett kontakt i tiden framover, og minnet om at også kommuneplanen nå straks kommer ut på høring.

****

Hytteeierne forventer at budsjettvedtaket for 2007 gir klarere føringer for fastsettelse av bunnfradrag, fortrinnsvis prosentberegnet, og tak på skatten for den enkelte eiendom.

Vi forventer også en forsikring om at dersom endringer i overføringssystemet til turistkommuner etter hvert gir kommunen økte overføringsinntekter, så skal dette gi seg direkte utslag i reduksjon av nivået på den uakseptable eiendomsskatten.

Eiendomsskatten må ikke bli en sovepute for kommunen til å la være å gjennomføre andre tiltak for å oppnå en god kommuneøkonomi. Nøkkeltall for all kommunal virksomhet må bli tydeligere, og brukes aktivt i sammenligning med ”de beste kommuner i klassen”. Vårt felles ønske er jo at Trysil skal være best, og da ikke bare på alpinanlegg for turister, mens vi andre sitter med regningen.

På vegne av Trysilfjell Hytteeierforening

Halvor Stormoen, styreleder

Walter L. Oord, sekretær